

39
1918

4
5

భగవద్గీతార్థముంబరి.

—

ఇది

1687
11321

శ్రీ భగవద్గీతార్థాత్పర్యము సకల జనులకును

సులభముగ జెలియనట్లు

నెల్లూరియొద్ద కోవూరిలోనుండు.

కోవూరి పట్టాభిరామయ్యజే

రచియింపబడి

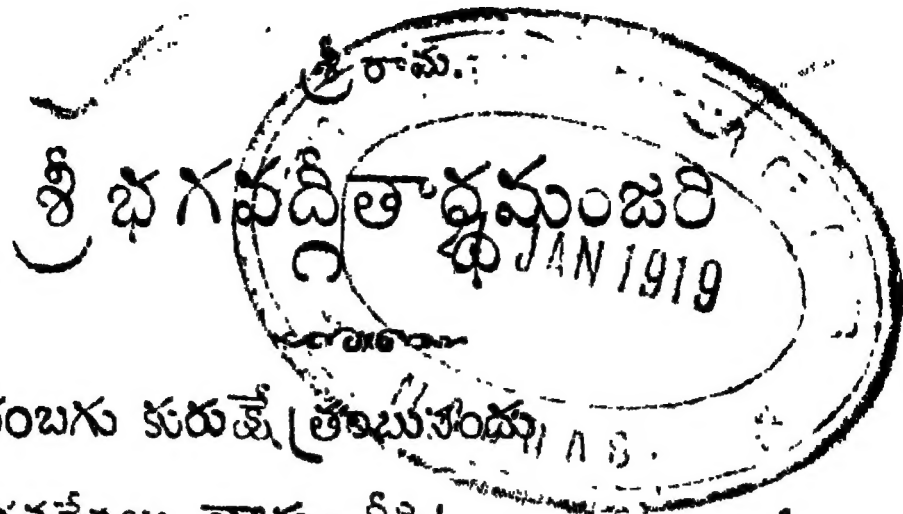
నెల్లూరిలోనుండు వైశ్య ముద్రాక్షరశాలలో ముద్రించబడి

ప్రచురించబడియె

1918 సం॥రం.

దీనిపై 2 అక్షాలు మార్తము.

Registered copyright.

శ్రీకరంబగు కురుక్షేత్రమునందు

భారతసేనలు బాగులుదీరి ।

1

శంఖభేర్యాదిఘోషము మిన్నముట్ట

కడగి కయ్యానికి కాలద్రవ్వఁకుండ ।

2

తెల్లనిగుఱ్ఱాల తేరుపై నెక్కి

క్రీడివిల్పూని శ్రీకృష్ణునిజూచి ।

3

ఉభయసేనల మధ్య నుంచుముజేరు

వచ్చినశూరుల బాఁజూచెదను ।

4

అనియట్లు కావించ నర్హునుం డచట

తంఁద్రుల తాతల తనుజుల గురుల ।

5

మామల మేనమామల నాత్మసఖుల

అన్నల దమ్ముల నాప్తుల జూచి ।

6

యిందఱిడంపి నాకెందుకు జయము

నెత్తురుకూడిది నేనొల్లకృష్ణ ।

7

రాజ్యలోభమున కొరవులు చంపినను

- చచ్చెదగాక నే జంపనువారి । 8
- నని పాపభీతిచే వ్యాకులపడును
- విల్లునమ్ములు క్రిందబెట్టి కూర్చుండె । 9
- అప్పుడు శ్రీకృష్ణుడనియె నోపార్థ
- పిరికినైతి విదేల విషమకాలమున । 10
- తగదునీకిని లెమ్ము ధైర్యంబుబూను
- ఉభయశోకముల బూజ్యుడవౌదుననిన । 11
- సూర్యులొ ద్రోణభీష్ముల జంపి కులము
- పోకార్చి రాజ్యంబు పొందుటకంటె । 12
- బిచ్చమెత్తుచు నునినృత్తి నుండుటయె
- మేలుగాదే యోటమియు గెల్పు నిజమె । 13
- కార్పణ్య దోషంబుగాఢమై ధర్మ
- మెఱుగ నీశిష్యుడ నెని నాకు మేలొ । 14
- నిశ్చయించివచింపు నన్నెనమ్మితిని
- నాశోకముమపవే నావుమకృష్ణు । 15
- డెలనవ్వుమోమ న నిగురింపవిజయు
- నీక్షించి యర్జునా యెఱుగవేమియును । 16
- ఎఱిగినట్టులె వచియించెమగాని .
- దేహి దేహేంద్రియాతీతుం డజుండు । 17

- చిత్తు డసంగుడు నిర్వీకారుండు
 దేహంబు తెగినను తెగ డవ్యయుండు । 18
- దేహం బనిత్య మస్థిరము ననత్తు
 శై శవాదులయందు జాగ్ర వాదులను । 19
- మాటునీ దేహంబు మాటుడు దేహి
 దేహముల్ వినుచుట దేహికి ప్రాత । 20
- చీరలువిడిచి మంచివితాల్చునట్లు
 దేహి దేహంబుల శీర్షిల్తులెఱుగ । 21
- చంపితి నే వీడు చచ్చెనాచేత
 ననుటెల్లకల్లగా నగపడకున్నె । 22
- దోణభీష్మాది యోధులు మేనులై న
 చచ్చినవారిని చంపెడవంతె । 23
- వారాత్మలై న నవధ్యులుగాన
 వారినిజంప నీ వశమే కీరీటి । 24
- నీధర్మమునుజూడు నీకీర్తిచూడు
 గెల్చిన రాజ్యంబు శిట్టిన దివము । 25
- ధ్రువమరిమదినమ్మి దుఃఖంబుసుఖము
 లాభంబునష్టంబు లగుచునెగు । 26
- సమముగాచలపోసి సమంబొందు

- నిను పాపమంటదు నిజమునామాట । 27
- బుద్ధియుస్తుండవై మోహంబుబాసి
కర్మఫలంబుల కాక్షయిమాని । 28
- చేయనొకర్మంబు చేసితివేని
జన్మబంధంబుల చయ్యసవిషము । 29
- విదియెజీవన్ముక్తి యిదెకర్మయోగ
మిదియెమోక్షదావ్వి మిదివిహస్యంబు । 30
- చేసియుచేయక చేయకచేసి
యూరెంజిటిలిబాసి యెవ్వమరియ్చు । 31
- నాడేమహా మోగి వాడెనీశాలి
కర్మంబుదానెంతగా జేయుదున్న । 32
- అదియొక్కచలుసైన నంటదాతనిని
కానయోగంబుల కర్మముల్ ద్రోసి । 33
- జ్ఞానంబుచేత సాశయములబాసి
యుద్ధంబునకులెమ్ము యోగివై పార్థ । 34
- అననినరుషు నారాయణుతోడ
కర్మసంన్యాసంబు కర్మమోగంబు । 35
- ఈరెండుజెప్పితి వీరెంటిలోన
నేదిమేలో నిశ్చయింపవేదేవ । 36

- అనుటయు మోక్షదాయకములే రెండు
ఇవివేఱుగానెంత రెఱుగనివారు । 37
- సంకల్పముల నణచగలేనియోగి
యోగయుక్తుడుగాకయుండు సాన్యాసి । 38
- యూయిద్దఱును వ్యర్థు లేదచేసినను
రెండింటిఫలమబ్బు రెండింటిలోన । 39
- ఒక్కొంతమేలగు యోగమేనున్న
మఱను సమస్థితిమందిదికాదె ? 40
- ఆస్థితి నొందుటెట్లన్న చెప్పెదను
వెలివిషయంబుల వెలుపలవిడిచి । 41
- భూమివ్యవస్థివై ముక్కులలోన
సమముగానడుపుము శ్వాసనుబట్టి । 42
- మోక్షంబుగోరుచు బుద్ధినిమనసు
నిండ్రయంబులను పోసేయకనిలుపు । 43
- కోరికజంకును క్రోధంబుమాను
ఇదియెమనశ్శాంతి నిచ్చెత్తిత్రోవ । 44
- మఱను శాంతంబై సమస్థితి నొందు
నతడు సమాధి బ్రహ్మంబయియుండు । 45
- కావున నొంటి నేకాంతస్థులమున

- శుచి యబాధకమగు చోట నిశ్చలత । 46
- కమచెత్తు కమశగ్గు గాకుండునట్లు
ముందు కుశాజినంబులు గుడ్డ బటిచి । 47
- సమముగా కాయశీర్షగ్రీవములను
సిక్కించికూర్చుండి నిలిచి నాసాగ్ర । 48
- మీక్షించుచును దిక్కులీక్షించకుండి
చిత్తేగ్రియక్రియల్ విక్రంగబట్టి । 49
- మనసు నాపై నిల్చి మలువక నన్నె
తలచుచు సథయవ్రతంబున యోగ । 50
- సేన నిత్యము జేయ సిద్ధించు నదియు
గాలివీచుచోట కదలని దీన । 51
- కళికగోలిక వెల్లు ఘనయోగిచిత్త
మాగినాలో లీనమై యుండునపుడు । 52
- చింతలేవియు బుట్టి చిత్తంబు వెలికి
జూకుండగ ధైర్యశాలియై యోగి । 53
- అల్లస బుద్ధిచే నణచగావలయు
ఇదివాసుదేవు న న్నెఱిగెడితెలుగు । 54
- అసవిని యర్జునుం డనియె నోదేవ
గాలినై నను నిల్చునావచ్చుగాని । 55

మనసుచాంచల్యంబు మాన్పగదరమె
అదినిల్పుటే యోగమంటివినీవు । 56

యోగసిద్ధిని పొందనోపక బాటి
నట్టివా డేగతి నందునోచెపుమ । 57

రెంటికిజెడిచట్టి రేవణయగుచు
చెడిపోవునోయని చింతింతుననిన । 58

మొదముచశ్రీకృష్ణమూర్తి నిట్లనియె
వై రాగ్యమునకు నభ్యాసంబువలన । 59

మనసు నిల్పగవచ్చు మానవుండపుడు
చలియించి యోగంబు సాధించలేక । 60

బ్రుంగెనేనియు వాడు పుణ్యలోకముల
చాలకాలము దివ్యసౌఖ్యంబులొంది । 61

మఱల శుద్ధులును శ్రీమంతులు యోగు
లగువారికులములయందు జన్మించు । 62

అట్టిదుర్లభతరతై న జన్మమున
పూర్వవాసన సిద్ధి బొందునంతకును । 63

యత్నించు;వా డిందు నందును జెడడు
పుణ్యండు దుర్గతి బొందునా తండ్రి ? 64

జ్ఞానులకన్నను కర్తులకన్న

- తపసులకన్న నుత్తముడయ్య యోగి । 65
- కావున యోగివి కావలె నీవు
- అండఱుయోగులయందును నెవడు । 66
- చిత్తము నాయందు స్థిరముగా జేర్చి
- ననుభవించునొ వాడు నా కతిప్రియుడు । 67
- ఇట్టివారలు భూమి నెంతయు నరుదు.
- విజ్ఞానయోగంబు వినరెఁతు వినుము । 68
- చరియన నపరనా బాగు నాప్రకృతి
- భూతపంచకమనో బుద్ధ్యహంకృతులె । 69
- యపర రెండవది జీవాత్మికసుమ్ము
- ఈరెండుచూపుల నే విశ్వమెల్ల । 70
- ధరియింతు భూతసంతతు లిందెపుట్టు
- జగమెల్ల నాయందె జనియించు నణగు । 71
- నాకన్న సన్మంబు నలుసైన లేదు
- దాకంబు మాణుల కాధారమైనట్లు । 72
- ఈజగంబున కెల్ల నేనె యాదరువు
- ధరసువాసన నీటడవ మగ్ని సెగయు । 73
- చనలశబ్దము రవిచంద్రులవెలుగు
- ప్రాబల్క లందెల్ల ప్రణవంబునేనె । 74

అఖిలభూతముల భవాత్తుడనేను

సకలంబునందుండు సారంబునేను । 75

సాత్త్వికంబులు రాజసములు తామసము

లగునునావలస నాయం దవియుండు । 76

హనిలో నేనుండ వాస్తవం జెలుగు

ఈత్రిగుణాత్త్వికయే నాదు మాయ । 77

దీనిచే భ్రమనొంది తెలియదు నన్ను

నన్నెదిక్కనికొల్చు నాభక్తజనులు । 78

ఓక్కనన్యులు దీని దాటగాలేరు

మూఢులుపాపులు పొందరునన్ను । 79

ఆర్తుండు జిజ్ఞాసు వర్ణాభి జ్ఞాని

ననుగొల్తురందఱు నామెచ్చువారె । 80

ఐనను జ్ఞాని నా కధికప్రియుండు

ఇదియెల్ల నేనని యెఱుగువా డరుదు । 81

ఎవ రేమికోరి న న్నెట్లు కొల్చినను

అదివారికట్లె నే నమరింతు గాని । 82

తమ జరామరణబంధము బాపుమనుచు

ననుగొల్చువారె పూర్ణబ్రహ్మవిదులు । 83

అవసానకాలమం దంతరంగమున

- ఏమితలగుచుచు నేగునో నరుడు । 84
- దానిభావము వానితలపున నిలిచి
- వాని కాఙ్కమే వారక యిచ్చు । 85
- కాన నన్నెంచుచు కాయంబువాయు
- వాను తప్పక నాదుభావగబు నొందు । 86
- అట్లాటనన్నె నిత్యము మది నొచ్చు;
- అంత్యకాలమునందు ద్వారంబులెల్ల । 87
- అరికట్టి మనసు హృదంతర్గతముగ
- జేసి ప్రాణము పైకి చేది కుంభించి । 88
- యెడప కోమంచు నన్నెంచుచు తనువు
- పాయువా డేగు నా పరమమా గతికి । 89
- అన్యులు కర్మపాశబద్ధులగుచు
- రాకపోకలుగల్గి భ్రమియింతురెవుడు । 90
- జగమున నే నగోచరుడనై నిండి
- యుండుదు నాయందు నుండు భూతములు 91
- అరయగా భూతంబులందు నే లేను.
- ఆభూతతత్తులు నాయందును లేవు । 92
- అ₃₉ లభూతములు నాయందుండుటెల్ల
- వాయువాకసమున వ్యాపించినట్లు । 93

- భూతముల్ ప్రకృతిలో బాడము నడంగు
ప్రకృతికిపరుడ నీశ్వరుడ నిస్సృహుడ । 94
- నన్నెఱుంగక మూఢనరులు మానవుని
గా దలంతురు మోఘకర్ములు జడులు । 95
- అఖిలకారణకారణాత్మునిగాగ
నను మహాత్ము లెఱింగి జ్ఞానయజ్ఞమున । 96
- వేఱుగా నొకనిగా విశ్వరూపునిగ
చింతించి కీర్తించి సేవించుచుండు । 97
- యజ్ఞముల్ క్రతువులు హవ్యకవ్యములు
మంత్రంబు లగ్ని హోమంబును నేనె । 98
- జగమున కెల్లను స్రష్టను నేను
తల్లిని తండ్రిని తాతను నేను । 99
- వేద్య మోంకారంబు వేద లోనునేము
భర్తను సాక్షిని ప్రభువును నేను । 100
- నదసత్తులును నేను సర్వంబునేను
నన్నెచింతించుచు నన్నే భజించు । 101
- ఘనయోగిజనుల యోగక్షేమములను
నే నవరింతు నిర్ణీద్రత నెపుడు । 102
- పత్రమో పుష్పమో ఫలమో జలంబో

- యేదేని భక్తితో నేవను నాకిచ్చు । 103
- వానిపై ప్రీతితో వాడిచ్చుదాని
- నారగింతునునే సమాదరంబుచను । 104
- నీచేయుపనియును నీభుజించునది
- నీవేల్పునదియును నీవిచ్చునదియు । 105
- నీచేయుతపమును నిత్యంబు భక్తి
- నాకునర్పింపు బంధములెల్లబాటు । 106
- సర్వభూతంబులు సమములే నాకు.
- ఐనను నాభక్తులందు నేనుందు; 107
- ఎంతదురాచారుడే మోసగాని
- నన్నెదిక్కని భజనము నేయువాడు । 108
- సాధువేయని మోచజను చేడండతడు
- శాంతినొందును దురాచారంబులుడిగి 109
- మతియు నీపై నభిమానంబుపేర్చి
- చెప్పెద నొక్క విశేషంబు విరుము । 110
- దేవతల్ ఋషులు నాదివ్యమా మహిమ
- మొలుగరు వారికి నే మూలమగుట । 111
- అజుడు ననాది మహా ప్రభుం డనుచు
- నన్నెఱింగినవాడు జ్ఞాని శుద్ధుండు । 112

భూతంబుల వెలుగగు బుద్ధియు తెలివి

యహిములు నియమంబు లభయంబు భయము
సుఖము దుఃఖము యశస్సును నయశస్సు

పుట్టు నావలననే పూర్వపుముఖులు । 114

మనువులు ప్రభవించి మరి నావలన

వారిసంతతియె యీ ప్రజలెల్ల జగతి । 115

తగ నావిభూతివిస్తార మీరీతి

నెఱుగుయోగుల చిత్తవృత్తి నాయందు 116

బెట్టి నామహిమంబు వివరించుకొనుచు

ప్రీతితో తృప్తితో క్రీడింతురెపుడు । 117

అట్టిభక్తుల చిత్తమందు నేనిలిచి

జ్ఞానదీపమున సజ్ఞానతమంబు । 118

వారించి నన్ను జేర్వగజాలు బుద్ధి

యోగంబు వారల కొసగును కృపను । 119

అనవిని యర్జునుం డతిహర్షమొంది

నీవుబ్రహ్మాంబవు నిత్యశుద్ధుడవు । 120

దివ్యమూర్తి వటంచు దేవర్షిముఖులు

చెప్పగా విందు నీచెప్పుటేగాక । 121

తత్త్వమితయు దేవ దానవులెఱుగ

- ఓఖిలాత్మ నీ విభవాతిశయంబు । 122
- వినరంబుగా విన వేడుక పుట్టె
వర్షింపవే నీదు వాక్యామృతంబు । 123
- అనవిని భగవంతు డనియెనోపార్థ
నాదివ్యమహిమంబునకు తుదగలదె । 124
- ఎచను నడిగితివని సంగ్రహముగ
వర్ణింతు వినవయ్య వాసవతనయ । 125
- అఖిలభూతహృదంతరాత్ముండ నేను
భూతాదిమధ్యాంతములు నేనె సుమ్ము । 126
- అదిత్యులను విష్ణు వనువాడ నేను
జ్యోతిర్గణములోన సూర్యుండనేను । 127
- చుక్కలలో హిమాంశుండనునేను
వేదంబులను సామవేదంబు నేను । 128
- సకలదేవతల వాసవుడను నేను
ఇంద్రియంబులలోన నేను మనస్సు । 129
- రుద్రులలో శంకరుండను నేను
వసువులలోన పావకుడనునేను । 130
- అద్రులలోన హేమాద్రినినేను
సరసులలో మహా సాగరంబేను । 131

ఋషులలో నెల్లను భృగువును నేను

వాక్కులలో పల ప్రణవంబు నేను । 132

యజ్ఞంబులను జప యజ్ఞంబు నేను

పాదపంబులను నశ్వత్థంబు నేను । 133

అశ్వంబులని దిండ్రునశ్వంబు నేను

దంతులందై రావశంబును నేను । 134

నరులయందెల్లను నరపతి నేను

ఆయుధంబులను వశాయుధంబేను । 135

ధేనువులను కామధేనువు నేను

ప్రజల బుట్టించు దర్పకుడను నేను । 136

వ్యాశంబులందెల్ల వాసుకి నేను

నాగులలోన ననంతుండనేను । 137

అసురులలోన ప్రహ్లాదుండనేను

మృగములలోన మృగేంద్రుండనేను । 138

పక్షులలోన సుషర్ణుండనేను

నదులలోనెల్ల జాహ్నువి గంగనేను । 139

విద్యులలో బ్రహ్మవిద్యను నేను

సృష్టిని హరియించు మృత్యువు నేను । 140

పుట్టెను వారల పుట్టువు నేను

- స్త్రీల కీర్తియువాక్కు సిరియును నేను । 141
- స్మృతి మేధ క్షమ నేను ధృతియును నేను
సామంబులను బృహత్సామంబునేను । 142
- అన్ని ఛందముల గాయత్రియే నేను
మార్గశీర్షమునేను మాసంబులందు । 143
- ఋతువులందు వసంతఋతువును నేను
సాత్త్వికులందలి సత్త్వంబు జయము । 144
- వ్యవసాయమును నేనె వాసవాత్మజుడ
మునులలోపలవ్యాస మునినేను సుమ్ము । 145
- యాదవులందు నే నర్జునానేను
పాండవులను నీవు ఫల్గునానేను । 146
- వేయి చేష్టగ నేల వినుమొక్కమాట
కాంతి విభూతియు ఘనతరోత్సాహ । 147
- మే భూతమందైన నేపాకునేని
అడియెల్ల నా తేజమనుచు నీ వెఱుగు । 148
- ఈ జగంబందెల్ల నేకాంశయుక్తి
వ్యాపకవ్యాప్యభావముల నే నుండు । 149
- అనవినిహరించి యర్జునండపుడు
నీయచుగ్రహమున నీయభార్థంబు । 150

- పరమకమాస్యంబు బాగుగావెలిసె
 గానినీవన్నట్టుగా నీమ హువు । 151
- కనుగొన నాకు శక్యంబగుకలము
 తలచెదవేని నీ దన్యపంబీవె । 152
- పునూర్మ యని వేడ భగవంతుడనియె
 మాతువుగాకది చూడ నీకనులు । 153
- చేనవు దిన్యమా నేత్రంబుచలయు
 అదియిత్తు గొనుమని యప్పుడుమాచ । 154
- తన విశ్వహంబు దామోదరుండు.
 అర్జునుండు విస్మయము గగుఁబ్బాటు । 155
- గమకగా తలవాంచి కమభక్తిమ్రొక్కి
 చేతులునోడించి శిరముచుట్టి । 156
- దేవ కన్యోంటి నీదేహంబుచరిమ
 అఖిలభూతముల బ్రహ్మాదిదేవతల । 157
- యిషులను నురగుల నెల్లలోకముల
 వేలువేలు ననేక విధములుగాను । 158
- నిరూపు బహుబాహు నేత్రోదరాస్య
 ముల నాదిమ హ్యంతములు లే కకంత । 159
- మొ మొందుజూచి సగపడసాగె

- భగభగ మంమ పావకరవిదీప్తి । 160
 గలిగి తేజోగాలిగా చూడరాక
- శంఖచక్రగదాది సాధనంబులచు । 161
 మకుటాంగదామల మండితంబగుచు
- వెలుగు నీరూపిని విశ్వేశోముఖము । 162
 అఖలలోకాధార, అన్యాయమూర్తి
- శాశ్వత ధర్మక్షక పరమాత్మ । 163
 నివక్షుడుండవు నిత్యుండ వజుడ
- వని తలంచెద నిశ్చయంబుగా దేవ । 164
 మంటికి మింటికి మధ్యంబునందు
- అన్ని చిక్కులయందు వ్యాపించితివు । 165
 శశిసూర్యనేత్రంబు జ్వలనముఖంబు
- బహువిధ ముగ్రహంబగు నీను । 166
 తనువున కదె దేవతల్ మ్రొక్కువారు
- సిద్ధులు పొగడుచు చెలగుచున్నాగు । 167
 సురంబుకొందఱు నిన్ను జొచ్చుచున్నాగు
- స్వస్తియందుముఖు ప్రశంసచేసెదరు । 168
 విష్ణుతులై నిన్ను పీక్షించువారు
- వారదె రుద్రార్క వసుముఖులెల్ల । 169

- మిన్నంది వెలుగును విలుమిట్లుగొలుపు
కోటల మిడిగ్రుడ్ల ఘోరవక్త్రములు । 170
- గలసీదుభయదహా కాయంబుజూచి
లోకంబుబెదరె నాలోదిగుల్గదరె । 171
- దిక్కు భ్రమించె నేదియు దోచవయ్యె
ధైర్యంబుచెదరె చిత్తముచంచలించె । 172
- స్వామి మహానుభావా దేవదేవ
నను దయజూప మనాధరక్షకుడ । 173
- ఉభయసేనలలోని యోధులందఱును
చొటబాటుచున్నారు చూడ నీనోళ్ల । 174
- కొండలమందుచు కొందఱు నీదు
కోటలనడుమ నల్లుచు నున్నవారు । 175
- బీటబీట నీయందు వీరలు సొలుట
జలధి నదుల్ చిచ్చు శలభంబులట్లె । 176
- లోకంబులెల్ల నాలుక లట్టెచాచి
మ్రొంగుదున్నా వందు మితిమేరలేదు । 177
- పీస్వామి నీతేజ ముగ్రమై జగము
కాల్పుచున్నదిదేమొ కరుణించునన్ను । 178
- ఎవ్వరమీరలో యెఱిగింపనయ్య

- అని భీతి వణకుచున్నట్టి యర్జునుని । 179
గని స్వామి పలికెను గంభీరఫణితి
- కాలంబు నేను లోక క్షయార్థముగ । 180
ప్రబలించి యున్నాడ రణరంగమందు
- దినరెడి మోఘులందఱు నీవుదక్క । 181
చచ్చెడువారె సంశయమేమిలేదు
- ద్రోణభీష్మాదియోధుల నేను మున్నె । 182
చంపితి పగవారి జంపిన కీర్తి
- నీకిత్తు రాజ్యంబు నీవు గైకొనుము । 183
అనవిని వణకుచు హరికి నర్జునుడు
- కేయోషు శిరిమున గిరించి భీతి । 184
గద్గడకంతుడై కరిమర్థి పలికె
- నీ మహిమముగన నేసంతవాడ । 185
నీకీర్తి విని లోకనిపహ ముప్పొంగె
- భీతిచే గాతుసుల్ పేరెఱుఁగెదరు । 186
ఆదికర్తవు నీ వనంత లోకేశ
- వాయువు యము డన్న వరుణుండు శశియు । 187
బ్రహ్మదేవుండును ప్రపితామహుండు
- అందఱున్నీ వే మహాత్మా పరేశ । 188

నేయిమొక్కులు నీకు వేవేలు దేవ

యిటు నటు వెన్క ముందెల్లెడ మొక్కు 189

చేలికాడవని నిన్ను జేరి యోక్ష్మ

యాదవా సారథి యని నీదు మహిమ । 190

నెఱుగక వరుసకు నెగతాళికొఱకు

శయ్యాసనాటనాశనకాలములను । 191

ఎదుటనో వెనుకనో యేమేమిపల్కి

యపచరించితి నో యవన్నియు మఱువు । 192

నాగిలపడి నమస్కారంబుచేసి

వేడెడ గృహజూడనే నన్నుదీను । 193

కొడుకుతప్పును తండ్రి కూర్చుకొన్నట్లు

సఖునితప్పు సఖుండు సర్దుకొన్నట్లు । 194

మగడు మానినితప్పు మన్నించునట్లు

నాతప్పు సైరించి నన్నేలుదేవ । 195

ఎన్నడుజూడని యీ నీదుమహిమ

మిప్పుడుచూచి నా హృదయ ముప్పొంగె 196

భయమున మనము సవ్యధమై కలంగె

మునుపటి నీ సౌమ్యమూర్తి నాకనులు 197

చల్లగా జూడవే స్వామి యటన్న

- అర్జునా నీయెడ ననురక్తివలన । 198
- విశ్వరూపము నీకు వెలయ జూపితిని
యజ్ఞదానక్రియాధ్యయనతపంబు । 199
- తెన్నిచేసిన నన్య లీరూపుగనరు
ఈ ఘోరరూపంబు నీక్షించి నీవు । 200
- భయమును మోహంబు వ్యథయును బడకు
హరింపుమని సౌమ్యుడై తోచెహరియు. 201
- హరి యిట్లు సౌమ్యుడై యర్జునుతోడ
అనియె నాయందు నిత్యము చిత్తముంచి 202
- అఖిలకర్మములు నా కర్పణచేసి
నన్నెధ్యానించెను నాభక్తజనుల । 203
- వృత్తుసంసారవాన్నిధినుండి నేనె
ఉద్ధరింతును శాంతి యుక్తులజేసి । 204
- కాస్తన మనసును గట్టిగా నిలుపు
స్థిరముగా మదినిల్ప జేతగాకున్న । 205
- అభ్యాసమున నన్ను నందంగగోరు
అభ్యసింపగ నేర నంటివయ్యేని । 206
- కర్మముల నాప్రీతిగా జేయుచుండు
అపియును చేతగా దంటేని యోగి । 207

నై కర్మఫలములత్యాగంబొనర్చు

అభ్యాసమునకన్న సాధికంబు జ్ఞాన । 208

మంతకన్నను ధ్యాన మధికంబు దాని

కన్నను త్యాగమెచ్చగు దానికన్న । 209

సాధిఁ మ్ము శాంతి; శాంతాత్ముడే సుఖయు

నా కతిప్రియును ద్వంద్వములేనివాడు. 210

అనవి శ్రీకృష్ణు నడిగె నర్జునుడు

ప్రకృతి పూరుషుడు తేత్రంబు తేత్రజ్ఞు । 211

దనగ జ్ఞానంబు జేయంబన నేవి ?

వివరింపవే యస విష్ణు డిట్లనియె । 212

ఈ శరీరము తేత్ర మిదియెవ్వడెఱుగు

వాడె తేత్రజ్ఞంబు వాడెనేనాడు । 213

ఈరెంటి వివరంబు నెఱుగుటే జ్ఞాన

మదిలెస్స యెఱిగింతు నర్జునా వినుము 214

పది యింద్రియంబులు పంచభూతములు

ఐదు శబ్దాదు లవ్యక్తంబు బుద్ధి । 215

మన సహంకృతి యనంబును తత్త్వసమితి

జేరి యేర్పమనది తేత్రంబుసూచె । 216

తేత్రంబులందెల్ల జేరి తద్ధర్మ

- కర్మగుణాగుణగతు లంటకుండ । 217
- చూచువాడను నేను సూక్ష్మరూపుడను
జ్ఞేయంబు నేనె నే శేషింతు తుడను । 218
- కార్యకాండముల కర్తయే ప్రకృతి
పురుషుడు సుఖదుఃఖ భోక్తయైయుండు 219.
- ప్రకృతిగుణంబుల రక్తుడై పురుషు
డొందు శుభాశుభయోనుల పురుషు । 220
- ప్రకృతిని పురుషుని పరిగ నెఱుంగు
వాడుపద్రుప్త యీశ్వరుడు పరాత్మా । 221
- అతనిని కొందఱు భ్యాసంబుచేత
అన్యులు సాంఖ్యయోగా భ్యాసమునను । 222
- కర్మయోగంబున గడిదీతికొంద
అన్యులన్యులుచెప్ప నానకించియును । 223
- కనుగొందు రాతని గనుటయే ముక్తి
ముక్తు డాకాశంబు పోలికనెడియు । 224
- సంటక యొక్కడై యాదిత్యునట్లు
వెలిగించుచుండు నీ విశ్వంబునెల్ల । 225
- ప్రకృతిని నిరసించు పరమసృజాన
మెఱిగింతు వినుమని యిట్లనె మఱియు । 226

- ప్రకృతిపూరకపదంగభవము జగంబు
జగమున సత్త్వోజస్తవస్సులన । 227
- ప్రకృతిగుణంబులు పరగును మూడు
సత్త్వంబు సుఖమును జ్ఞానంబునిచ్చి । 228
- పురుషుని తత్సంగమున గట్టుపట్టుచు
రజసు కోరికల గర్మంబుల గట్టు । 229
- తమను ప్రమాదనిద్రల గట్టుచుండు
ఇందు రెండణచిన హెచ్చు మూడవది । 230
- మేలి ప్రకాశ మీమేనిప క్షి
నెసగినప్పుడు సత్త్వవృద్ధి నూహించు । 231
- తలపులు పనులు యత్నంబులు నాశ
లెచ్చినచో రజోవృద్ధి నూహించు । 232
- మఱపు మోహము మందమతియు నిశ్చేష్ట
వెలసినచో తమోవృద్ధి నూహించు । 233
- సత్త్వము హెచ్చిన సమయాన దేహి
మృతినొంద గాంచు నుత్కృష్టమా పదవి 234
- రజసు హెచ్చినవేళ ప్రళయంబునొంద
శతమ జనించు కర్మానక్షులందు । 235
- తమకు హెచ్చినయట్టి తరుణంబునందు

- బ్రుంగినవాడొందు మూఢజన్మంబు । 236
- గుణకర్మసాక్షియై గుణములదాటి
నిలిచినవానికొ నిర్వాణసిద్ధి । 237
- నిశ్చలభక్తి నన్నేవించువాడు
గుణములుమూటి చిక్కునువీడితొలగు । 238
- శాంతుండనగుండు సర్వనమరుండు
అచలుడై వాడు బ్రహ్మత్వంబునొందు. 239
- మఱియొక్కమాట సూక్ష్మం బిదివినుము
సంసార మశ్వత్థనమ మంజ్రు బుధులు । 240
- అచెట్టుమొదలు మీదొ పరంబగుట
శాఖలు మహదాది సర్గంబుగాన । 241
- క్రిందికి వ్యాపించురీతి నూహించు
అకులు వేదంబులన జెల్లుచుండు । 242
- ఇది గుణంబులచేత వృద్ధినిబొందు
శబ్దాదులు చిగుళ్ల సాటియూనెంచ । 243
- దీని కాద్యంతముల్ స్థితియుచులేదు
దీనిరూ పెవ్వరు తెలియగలేదు । 244
- ఇదియెఱింగిన వారలే వేదవిదులు
దృఢమూలమైన యీశ్వరం బనంగ । 245

శస్త్రంబుచేత నాశంబుగావించి

చొచ్చిన మఱిరాని చోటుజేరంగ । 246

కోరికల్ ద్వంద్వముల్ గోసిన ఘనులు

యత్నింపవలయుమోహముమానముసిగి. 247.

చంద్రసూర్యుగ్గు లెచ్చట వెలుగొంద

వదె మహాత్ములు పొందునట్టి పదంబు । 248

దేహేంద్రియాదుల దెలియుచునుండు

నాత్మ మనస్సుతో నాటింద్రియముల । 249

నంటి శబ్దాదుల యనుభవంబొందు

గాలి పుష్పమునుండి గంధమున్వలెనె । 250

అవికొంచువాడు దేహాంతరంబొందు

అట్లు నేహాశ్రయుండై న యాత్ముండు । 251

నేనెయం చెఱుగంగ నేరరు జడులు

ఎఱుగు యోగీశ్వరుం డీరహస్యంబు । 252

క్షరపురుషుండన సర్వభూతములు

సర్వహృద్గతుడె యక్షరపురుషుండు । 253

వీరిద్దఱికికంటె వేతై నవాడు

పురుషోత్తముడనంగ బొట్టు నీశ్వరుడు । 254

అక్షరక్షరపరాఖ్యల బొట్టునన్ను

- ఎఱి నాతడె కృతకృత్యుండు జగతి । 255
అసురాంశజులును దేవాంశజులనగ
- ఇరుదెహింకుల నుందు రీభుని ననులు । 256
వై త్యాంశజులకు బంధంబే ఫలంబు
దేవాంశజులకు సిద్ధిండు మోక్షంబు । 257
- దై వసంపదనొప్పు ధన్యు లహింస
సత్య ముక్రోధ బు శాంతి త్యాగంబు । 258
మనసుమెత్తన యభిమానంబులేమి
ప్రాణులయెడ దయ పరిశుద్ధవృత్తి । 259
తేజంబు నోర్పును స్థిరబుద్ధి సిగ్గు
ధైర్యంబు గలిగిన దాతులై యుండ్రు । 260
- అసురాంశమున పుట్టిపట్టి వారలకు
అజ్ఞానదంభదగ్ధాభిమానములు । 261
క్రోధపాపవ్యముల్ రూఢిగానుండు
వారు నిరీశ్వరవాదులై యుండ్రు । 262
- అశానిబద్ధులై యన్యాయముగను
ద్రవ్యమాజ్ఞించి దుర్వ్యయమునొనర్చి । 263
కామభోగంబులే కడగ్ధాదలంచి
కడదాక చింతల కడ గాన లేక । 264

- లోకకంటకులయి లోభమోహముల
 జక్కి యధోగతి జేసుచుండుదురు । 265
- నరకలోకమునకు నరుల గొంపోవు
 మార్గంబు లోభకామకోభద్రనాప । 266
- మాతృనాశకమిది యల్లాటమచుజ
 డీమూడు వర్జించి యేపారవలయు । 267
- శాస్త్రంబువిడిచి యిష్టమువచ్చినట్లు
 చనువారి కిహసరిసౌఖ్యముల్ లేవు । 268
- సంతుష్టిలేదు మోక్షంబునులేదు
 చేయనొనిది యనిచేయరా దనుచు । 269
- నియమించు శాస్త్ర) నూనియమంబు తెలిసి
 యుక్తమైనదె చేయుచుండగావలయు. 270
- అనవిని యర్జునుండసిగె శ్రీకృష్ణ
 శాస్త్రంబు విడిచియు శ్రద్ధాగులగుచు । 271
- చేయువారల నిష్ఠ చెప్పు మెట్టిదియొ
 సాత్త్వికమో రాజసంబో తామసమో 272
- యీసంశయము దీర్చవేయన్న స్వామి
 పలికె భూతముల స్వభావజ్ఞుడైన । 273
- శ్రద్ధ సాత్త్వికమని రాజసంబనియు

- తామనంబని క్రివిధంబగుచుండు । 274
- పురుషులకెల్లను పూర్వసంస్కార
మునుబట్టి శ్రద్ధయు బుట్టుచునుండు । 275
- ప్రీతి సేవింతు సాత్వికులు దేవతల
రాజసుల్ యత్నుల రాక్షసతతుల । 276
- తామసుల్ ప్రేతభూతముల సేవింతు
అధికదంభమున నహంకారమునను । 277
- కామరాగబలంబు గలిగి ఘోరముగ
తనువునందుండు భూతములను నన్ను । 278
- గోడుపెట్టుచు నతిక్రాంత నెవడు
శాస్త్రంబు చెప్పని సరణిని తపము । 279
- గావించు వాడె రాక్షసనిశ్చయుండు;
మూఁడువిధంబులౌ భూతంబులకును । 280
- భోజనయాజ్ఞ తపోదానములును
మూఁడువిధంబులై మోదంబు నిచ్చు । 281
- అనవిని క్రీడి నంన్యాసంబుత్కాగ
మునురెండిటి యధార్థముది తెల్పుమనిన । 282
- మధుసూదనుండు ప్రేమమున నిట్లనియె
మహిబుధుల్ కామ్యకర్మములమానుటను 283

సంన్యాస మందురు సర్వ కర్మముల

నశుఫలంబును చూచుటనిత్యాగమండ్రు | 284

కర్మంబు దోషంబు గలదిగానెంచి

త్యజియించుటని త్యాగమనికొందటండ్రు | 285

ఇక నాదు నిశ్చయం బెఱిగింతు వినుము

యజ్ఞదానతపంబు లవి మావరాను | 286

అవి సావనములు ఫలానంగ మెదలి

చేయుచుండగవలె శిష్టులు వాని | 287

కర్మంబులే మానగాలేడు దేశి

తత్ఫలత్యాగియే త్యాగినా చెల్లు | 288

కర్మముల్ మానిన గలుగు తత్ఫలము

ఫలమెఱుంగిన దానిఫల మెల్లు గలుగు | 289

నే ననుటే లేక నిజబుద్ధి కర్మ

ఫలము నంటక యేత్రపన్నున కుండు | 290

నతడు లోకములేల్ల హతము చేసినను

హంతయు బద్ధు డావంతయు గాడు | 291

బ్రాహ్మణక్షత్రియవైశ్యశూద్రులకు

స్వాభావికంబులు వర్ణింతు వినుము | 292

శాంతి దాంతియు ఖాంతి శౌచంబు తపము

- త్రికరణశుద్ధి యాస్తిక్యంబు విద్య । 293
- జ్ఞానవిజ్ఞానముల్ సహజంబు లగుచు
బరగుచుండును భువి బ్రాహ్మణావళికి । 294
- శౌర్యధైర్యములు తేజము సమర్థతయు
గణమున స్థైర్యంబు ప్రభుత దానంబు । 295
- క్షత్రియకోటికి స్వాభావికములు
సేద్య మావులనురక్షించుట బేర । 296
- మాడుట సహజంబులగు వైశ్యులకును
పరిచర్య శూద్రస్వభావమా గాన । 297
- తమతమ కర్మముల్ తప్పకచేసి
ధన్యులౌదురు పుణ్యతములై న నరులు । 298
- అగ్నిలో పొగవలె నన్నికర్మముల
దోషంబు లుండును దోషయుక్తమని । 299
- సహజకర్మంబును చాలించరాదు
సహజకర్మమున దోషము నొందడెవడు । 300
- మనసును నిలిపి కర్మఫలంబు విడిచి
ఆశలగోసి న న్నాత్మ భావించి । 301
- నందొందు పుష్కలము నైవక్యస్థితి
ఇది శాస్త్రముల సార మిది రహస్యంబు । 302

జ్ఞాన విష్ణువిధి సంక్షేపముగను

తెలిపెద నర్జునా స్థిరబుద్ధి వినుము । 303

నిర్మలబుద్ధియై నిజమానసంబు

ధైర్యంబుతో నిల్చి తనునంటవచ్చు । 304

విషయంబులను మహావిషమట్లు రోసి

దేనిని గోరక దేవ్విించకుండ । 305

ఏకాంతమున నిల్చి యించుక తినుచు

వాక్కాయమావనవర్గంబు నాగి । 306

వైరాగ్యయుక్తుడై పరమాత్ము నన్ను

ననవరతంబును ధ్యానించుకొనుచు । 307

నేను నాయది యను వృత్తుల జంపి

బలదర్పముల చిక్కుపడక కామాది । 308

వర్గంబు విడిచి నిర్వైరుడై శాంతి

నందినవాడు బ్రహ్మాంబయియుండు । 309

బ్రహ్మమైనట్టి నిర్మల మానసుండు

సర్వభూతములను సమముగా జూచు । 310

వగవడు కోరడు వాడు నాయందు -

స్థిరధర్మకి నొందును శీఘ్రంబుగాను । 311

ధర్మకి తో నావ్యభావము గానవచ్చు

- నా యథార్థముగన్న ననుబొందవచ్చు । 312
- నాదయ దుఃఖసంతతి దాటవచ్చు
నామాట వినవేని నశియింతు వీవు । 313
- నే ననుకొనుచును నే జేయననుచు
న్యాయమా పనిని మానగ జూచితేని । 314
- స్వాభావికంబగు శ్రక్యతచే జిక్కి
యొల్లకుండును జేయుదువదే వెనుక । 315
- అఖల భూతముల హృదంతరమొంది
యాడింతు బొమ్మలన ట్లని నేను । 316
- అన్ని భావముల నాయాశ్రయమొంద
నీకగు పరమశాంతియు నిత్యసుఖము । 317
- విషు సర్వధర్మముల్ విడువకనన్నె
శరణొందు నీ పాపసమితి హరింతు । 318
- వగవకు మద్దనా పరమరహస్య
మిది నీకు జెప్పితి నితరు లభక్తు । 319
- లశ్రద్ధధానులు నతపస్కు లీర్ష్య
లిసి విడగనివా రెన్నటికైన । 320
- ఇదియెల్ల వింటివే యేకాగ్ర బుద్ధి ?
అజ్ఞానమును మోహ మణగెనేనీకు ? 321

అనవిని యర్జునుం డలర్ యోగేశ
నీదయవలన సందేహముల్ వాసె । 322

జ్ఞానంబుగలిగె నజ్ఞానంబు మాసె
నీవుచెప్పినయట్ల నే జేయువాడ । 323

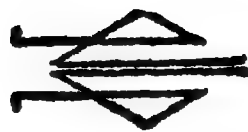
అనియె నీకృష్ణార్జునాత్మసంవాద
మెవరు విన్నను పఠించినగాని । 324

వారికి కై వల్యపదము లభించు
జయ కృష్ణ శ్రీకృష్ణ జయ జయ కృష్ణ । 325

అనుచు కోవూరి పట్టాభిరామయ్య
వనితల కతిసులభంబగునట్లు । 326

గీతార్థమంజరి కృతిచేసియిచ్చె
ఈశ్వరార్చితమయి యిది యొప్పుగాక ॥ 327

శ్రీకృష్ణార్జునమస్తు.

10163